

vîrstnici, unii profesori, cu părul cărunt, alături de care își încearcă potențele ingineri tineri, de-abia ieșiți de pe băncile Institutului Politehnic. S-a cîntat cu o nobilă emulație. O seamă de lucrări de exigență deosebită, au necesitat, cu evidentă, o susținută muncă artistică de pregătire. Ar fi suficient să menționăm *Concertul în do minor* de Bach unde grupul concertino a fost reprezentat prin dr. inginer Mircea Cazan — vioară și inginer Virgil Ionescu — pian și la care și-a dat concursul apreciatul oboist Ion Danie, concert desfășurat cu o indiscutabilă precizie ritmică și justete intonațională.

Orchestra a apărut bine sudată. Inginerii realizează o echipă de muzicieni care cîntă cu dăruire, cu dezinteresare și cu convingere.

Momente artistice deosebite ne-a oferit interpretarea *Concertului pentru orgă și orchestră No. 11 în sol minor* de Händel, solist fiind Iosif Gerstenengst care și-a oferit, de asemenea, binevoitorul său concurs. Iosif Gerstenengst este un artist de ținută. El a cîntat, cu doi ani în urmă în catedrala Notre-Dame din Paris, fiind apreciat elogios.

Am reținut variațiile, desfășurate cu ponderea cerută, în *Passacaglia*, cînd solistul a realizat adevărate tururi de forță în pasajele *staccato* apoi suplețea cu care a redat *Menuetul* și *Gavota*.

Orchestra l-a secundat cu promptitudine iar sonoritățile orgii și ale formației camerale nu s-au... incomodat nicicînd.

La solicitări repetate, organistul Gerstenengst a oferit în supliment, între altele, două mișcări din *Suita Gotică* de Leon Boellman, compozitor de mare talent, din păcate dispărut timpuriu, în veacul trecut.

Orchestra de cameră a inginerilor avea să se afirme în chip deosebit de pozitiv în fragmentul *Nunta*, din *Divertisment rustic* de Sabin Drăgoi, cînd a redat întreaga savoare a acelei cantilene, de o rară frumusețe, ca un marș solemn și care — așa cum ne spune regretatul compozitor — o cîntă mireasa cînd părăsește casa părintească, melodie autentică din Seșiște-Arad, comuna natală a lui Sabin Drăgoi.

Concertul s-a încheiat cu *Simfonia „Oxford”* de Haydn, cîntată cu însuflețire și cu corectitudinea cerută.

Animatorul formației, doctorul inginer Petre Gheorghe, care beneficiază și de serioase studii muzicale, rămîne, în plină maturitate, de un tineresc entuziasm. A condus sobru, fără gestică de paradă, dar cu o atenție bine distribuită pe întreaga formație. Concertul s-a bucurat de un legitim succes.

Concertele formației americane „The 5th Dimension”

Formație de notorietate, în ceea ce privește interpretarea muzicii „pop”, a muzicii ritmice în genere. dar și a cîntecului liric, *The 5th Dimension* a dat o serie de concerte în sala mare a Palatului la București, precum și două concerte la Ploiești.

Debutul și „încălzirea” au revenit micii dar eficientei orchestre, care a prezentat cîteva piese de virtuozitate, deosebit de dinamice și care au stimulat din capul locului entuziasmul tineretului, al publicului ce umplea pînă la refuz sala de concert.

Deși formația nu cuprindea decît cinci muzicieni — care cîntau la pian, chitară, baterie, tobe africane, flaut — ei au reușit totdeauna să facă față celor mai diverse exigențe de ordinul ritmicii și a coloritului armonice.

Intrarea în scenă a cîntăreților a fost primită cu aplauze călduroase. Marilyn Mc Voo, Florence La Rue Gordon, Lamonte McLemore și Ron Townson, s-au dovedit posesorii unor voci viguroase și bine timbrate. Marilyn Mc Voo este un adevărat fenomen prin ambitus-ul larg — aproape patru octave — pe care îl stăpînește. La rîndul său, Ron Townson, cîntăreț cu voce de amploare, catifelată, caldă, este un admirabil interpret al Baladei. (El a întreprins turnee între altele cu Nat King Cole; a deținut de asemenea un rol și în *Porgy and Bess*). Dar cîteși cinci sînt indiscutabile valori ale cîntului care au înțeles însă, să-și modeleze debitul, intensitatea, frazarea, aducîndu-le, mai mult sau mai puțin, la un numitor comun — de unde stilul unitar al interpretării.

Formația dispune de un repertoriu de genuri variate din domeniul muzicii ușoare. Cîntă song-uri, balade, rocks, blues etc. S-au făcut apreciate cîntecul *Up, up and away* (Sus, sus, să mergem), *Wedding bel blues* (Clopoteii de nuntă), *Picnic Aquarius* ș.a. Ron Townson a dat, cu vocea sa generoasă, o interpretare nuanțată, de un pătrunzător dramatism, popularei melodii din *Love Story*. În vreme ce restul cîntăreților îl acompaniau în surdină, ca un minunat chorus.

Ceea ce dorim să subliniem este faptul că toți acești remarcabili cîntăreți sînt și niște înzestrați

actori. Ei se pricep să facă un spectacol atrăgător : se mișcă elegant și în cadență, la rigoare dansează cu o reală măiestrie, realizând un adevărat *show* în măsură să atragă publicul.

A fost interesant, în final, chipul în care au făcut să participe în scenă cițiva tineri spectatori și spectatoare cu care au dansat laolaltă.

Spectacolul formației *The 5th Dimension* s-a înscris ca o manifestare artistică originală, care s-a bucurat de un legitim succes.

J. V. PANDELESCU

„Trepte ale istoriei“ de Mihai Moldovan

Întotdeauna dispus să-și încerce forțele în cele mai variate genuri și forme muzicale, Mihai Moldovan a abordat domeniul vocal-simfonic o dată cu lucrarea sa. *Trepte ale istoriei*, prezentată în primă audiție de Orchestra de studio a Radioteleviziunii sub conducerea lui Ludovic Baci. După cum o indică și titlul, este vorba de o încercare de a evoca o seamă de momente-cheie din istoria patriei (Decebal, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul, Horia, Tudor Vladimirescu, răscoala din 1907, insurecția națională antifascistă armață din august, 1944), legate între ele — ca printr-un leitmotiv mereu reluat — de prelucrări ale unor străvechi materiale folclorice, cu caracter baladesc, destinate să marcheze ideea continuității poporului român, ca o permanență pe fondul căreia se petrec evenimentele istorice în curgerea lor seculară. Urmărind să exprime cu o cit mai deplină claritate aceste două aspecte fundamentale pentru înțelegerea sensului de desfășurare a istoriei neamului românesc, Mihai Moldovan le-a conceput într-o înveșmîntare muzicală strict diferențiată : în timp ce „treptele“ sînt expuse de orchestră, cor și trei cîntăreți soliști, folosindu-se pentru pasajele vocale un montaj de texte literare (de la Grigore Ureche, Bălcescu, Eminescu, Coșbuc, pînă la Blaga, Arghezi, Mișu Dragomir, Ion Bănuță, Zaharia Stancu și Mihai Nenoiu), curgerea istorică este redată de un grup „concertino“, alcătuit din numai trei instrumente (flaut, vioară, țambal) și înregistrat pe o bandă de magnetofon.

Pe parcursul lucrării — pe care Mihai Moldovan a denumit-o *operă-frescă*, dar care are apropiate contingențe cu genul oratorului — evenimentele dramatice alternează cu meditația despre continuitate, ceea ce conferă acestei originale creații vocal-simfonice o deplină unitate de conținut și o deosebită elocvență a mesajului. Remarcabil este și faptul că Moldovan a renunțat la obișnuitele finaluri apoteotice, preferînd o concluzie lirică, visătoare (*pianissimo* de flaut), ca pentru a sublinia ambianța de calm și de liniște în care se desfășoară activitatea constructivă în noile condiții, create prin victoria forțelor populare.

Lucrarea impresionează prin forța dramatică evocatoare a evenimentelor istorice, dar și prin lirismul de elevată ținută al fondului folcloric. Mijloacele puse în acțiune sînt adecvate scopului urmărit, mu-

zica reușind să ilustreze în mod convingător ideile așezate de autor la baza acestei fresce sintetice a istoriei românilor.

Dirijorul Ludovic Baci a reușit să asigure acestei prime audiții excelente condiții interpretative, realizînd o eficientă coordonare între muzica de pe bandă, redată prin difuzoarele sălii, și cea executată de amplul colectiv aflat pe podium. Orchestra de studio, corul (pregătit de Aurel Grigoraș), cîntăreții Gheorghe Crăsnaru, Florin Diaconescu și Rodica Mitrică, soliștii instrumentiști invizibili publicului (Ilie Macovei, Mihai Brătășanu, Corneliu Cezar), au adus cu toții o contribuție de înaltă probitate artistică, demnă a fi relevată în mod deosebit.

În partea a doua a programului, pianista Csilla Szabó din R. P. Ungară a parcurs cu multă precizie paginile de mare dificultate tehnică ale *Concertului nr. 2* de Liszt, fără a reuși însă să le asigure strălucirea, vitalitatea și flacăra absolut necesare. Ne-a cucerit, în schimb, soprana Magdalena Cononovici în *Moartea Isoldei* de Wagner, printr-o inteligență dramatică, o vibrație expresivă, o frumusețe a frazelor și un simț al „legato-ului“ vocal, care o recomandă cu insistență pentru dificilul repertoriu wagnerian. O ținută remarcabilă a avut și interpretarea prelu-diului operii *Tristan și Isolda*, căruia Ludovic Baci a știut să-i imprime deopotrivă tensiunea și poezia ce animă această capodoperă a muzicii pentru scena lirică.

Václav Neumann la pupitrul Filarmonicii „George Enescu“

Avem în memorie concertul susținut în octombrie 1971, la sala Ateneului, de către Filarmonica Cehă sub conducerea dirijorului său permanent Václav Neumann. Într-un program care a cuprins atunci, alături de *Suita a II-a din „Daphnis și Chloé“* de Ravel, două importante creații ale muzicii cehice — *Simfonia nr. 8* de Dvorak și *Concertul pentru violoncel și orchestră* de Martinu — Neumann a demonstrat că principala sa preocupare o constituie cultivarea calității sunetului, către care păreau să converge eforturile tuturor compartimentelor orchestrei pragheze.

Revenit la București, de această dată singur, pentru a conduce un concert al Filarmonicii „George Enescu“ dedicat muzicii cehice în cadrul ciclului „Prin țări și continente“, Václav Neumann a impresionat înainte de toate prin aceeași grijă pentru calitatea sonoră, pe care a reușit s-o pretindă și s-o transmită instrumentiștilor bucureșteni.

Programul a cuprins din nou lucrări — altele — de Dvorak și Martinu, cărora dirijorul oaspete le-a adăugat o interesantă primă audiție a unei suite simfonice, aparținînd lui Jan Dismas Zelenka, contemporan și prieten apropiat cu Johann Sebastian Bach. Considerat ca unul dintre pionierii școlii naționale cehice în secolul al XVIII-lea, Zelenka a lăsat o seamă de lucrări simfonice și camerale, în care se întrevăd urmele evidente ale influenței stilului bachian. Este